

Theater Regisseur Mesut Arslan zoekt de politieke mechanismen achter 'Who's afraid of Virginia Woolf?', maar zijn voorstelling overtuigt meer als sculpturaal, bijna religieus totaaltheater.

Een stoelendans met Bijbelse allures

Who's afraid of Virginia Woolf?

Mesut Arslan, Platform 0090 & KVS
Tot 8/11 in KVS, Brussel (uitverkocht). Daarna nog in Genk, Oostende, Gent en Antwerpen.

★★★★☆

Niemand is nog bang van Virginia Woolf, want dit jaar regent het bewerkingen van Edward Albee's toneelklassieker uit 1962. Ook regisseur Mesut Arslan zet er zijn tanden in. Hij verbouwt de KVS Box tot een hal vol stoelen waarin het publiek kriskras verspreid zit, elk met een uniek uitzicht op de acteurs die tussen hen in spelen.

En dus schiet je hoofd, zoals bij tennis, van links naar rechts terwijl je de verbale veldslag volgt tussen George (Frank Dierens) en Martha (Darya Gantura), die elkaar treiteren met sinistere machtsspelletjes. Arslan laat hen soms de hele diagonaal overschreeuwen en zet hen zo - beetje cliché - neer als uitersten. Het jonge bezoekende koppel Nick (Rashif El Kaoui) en Honey (Dorien De Clippel) moet soms letterlijk dekking zoeken tussen het publiek.

Dat publiek wordt soms aangesproken - de ene keer al geslaagder dan de andere - en ook tweemaal in een andere opstelling geplaatst. Als de gemoederen tussen de kemphanen oververhit raken, zitten we tegenover elkaar als in de twee tribunes van het Britse Lagerhuis, terwijl Dierens met zijn 'Order!' knipoogt naar John Bercow. Twaalf stemacteurs tussen het publiek joelen en schreeuwen mee met George en Martha, wat het geheel doet denken aan een uit de hand gelopen politiek debat - of eerder aan een voetbalwedstrijd.

Dat is het opzet van dit stuk: blootleggen hoe machtsblokken worden ge-

vormd en versterkt door de massa(media), om aan te tonen hoe politieke mechanismen werken. Maar die claim is overtrokken: er gebeurt weinig spannends met het stemmenkoor, dat voelt als een gimmick. Verder wil Arslan ook het publiek stimuleren om standpunten in te nemen, maar uiteindelijk blijven we toch de passieve toeschouwer.

Het discours dreigt de voorstelling te overschaduwen, wat jammer is want die heeft wel degelijk (andere) kwaliteiten. Op beeldend vlak, bijvoorbeeld. Boven onze hoofden hangt een prachtige lichtinstallatie van Jan Maertens, die alle tinten wit, geel en oranje als vlekken uitstrooit over de speelvloer. Arslan creëert knappe sculpturale scènes, met enkel lijnen van licht en (veel) stoelen. Dit stuk zou ook in de jaren 70 gemaakt kunnen zijn: het straalt iets tijdloos uit, door de uitgepuurde scenografie en het onmiskenbare ambacht - al moet gezegd dat de acteerprestaties meer uitgediept konden worden.

Met 2,5 uur is *Who's afraid* een lange zit, maar het stuk groeit naar het einde. Knap is de scène waarin het koor Martha rond het publiek draagt, als in een processie. Het slot heeft zelfs Bijbelse allures. 'Libera me', zingt het koor, terwijl George en Martha zich, uitgeput van de strijd, omhoog slepen op een berg vol stoelen en hindernissen. Daarin legt Arslan op haast religieuze wijze de échte essentie van dit stuk bloot: het uitdrijven van verdrongen demonen.

FILIP TIELENS

Acteurs en publiek door elkaar in 'Who's afraid'. © Koen Broos/KVS

De architect

KOEN VAN SYNGHEL

Pension Van Schoonhoven in Antwerpen.
© Nick Claeskens

Een pension voor daklozen

Rijwoningen uit de negentiende eeuw zetten de toon in de Van Schoonhovenstraat in Antwerpen. Toch staan er ook plumpe gebouwen, vaak met blinde plinten, die sociaal zijn en hun ongelof in de stad demonstreren.

Een tijd geleden verscheen in de straat het Pension Van Schoonhoven, een initiatief van het OCMW Antwerpen. Dat is een dag- en nachtopvangcentrum voor daklozen. Het presenteert zich niet zomaar als een institutioneel complex, maar als een verzameling van vijf huiselijke rijwoningen.

Het bureau Bulk Architecten beschouwt de straat als drager van gemeenschapsvorming. Met de renovatie van twee rijwoningen en de integratie van drie nieuwe gebouwen sloegen de architecten een dubbelslag. Om te beginnen herstelden ze de identiteit van de woonstraat. Daarbovenop maakten ze wonen in

een complex ook gewoon.

Het gebouw bevat immers niet alleen een pension voor 56 personen en dertien gezinnen. Het biedt ook onderdak aan het inloopcentrum De Vaart, aan de Stedelijke Dispatching (voor het doorverwijzen van daklozen) en aan het Zorgteam (voor laagdrempelig zorg).

Door al deze functies onder te brengen in de structuur van vijf rijwoningen slagen de architecten er in om deze sociale instelling minder institutioneel te maken en menselijk te houden. Meesterlijk spelen ze de symmetrie van de vijf panden uit. Op de centrale kavel maakten ze een poort en een publieke doorgang naar de achtergelegen patio. Deze zone, met een paviljoen, is een 'warme plek' voor overdag. Langs de passage liggen ook sanitair, een wasserette en een medische post. Hier klopt het hart van het pension.

De tuin is krap. Door het bouwblok op de verdieping in te snijden met friscgroen betegelde terrassen, krijgt het tuingroen echter extra uitstraling. Daardoor reikt de tuin naar de hemel. Langs de straatkant doet de uitwerking denken aan chique negentiende-eeuwse winkelpanden. Zo heeft de centrale toegangspoort een fraaie houten omlijsting.

Daarop prijkt ook nog eens het statige bovenschrijft 'Pension Van Schoonhoven' in metalen letters.

Voeren de architecten hier een maskerade op door een stevig sociaal programma weg te werken achter mooie façades? Allesbehalve. De flats zijn licht en ruim en de materialen zijn hufferproof maar aibaar. De architecten scheppen visuele rust voor zorgverleners en -behoevenden. Voor wie er aan zou twijfelen: de architectuur werkt hier positief discriminerend.

Architectuur werkt hier positief discriminerend

De heldere, flexibele ruimtelijkheid en de degelijkheid staan in functie van de menselijke waardigheid. Ze dwingen respect af, waardoor het rijhuizencomplex stand houdt. Eigenlijk oogt het een beetje burgerlijk. Het heeft iets weg van Willem Elsschots *Villa des Roses*. Alleen zijn de kostgangers hier daklozen.